Uniwersytet Medyczny w Lublinie
Wydział Nauk o Zdrowiu
Zakład Psychiatrii i Pielęgniarstwa Psychiatrycznego
Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych
20-093 Lublin ul. Dra Witolda Chodźki 7, pok.314
e-mail: zakladpsychiatriipp@umlub.edu.pl

Lublin, 12.09.2026.

Dr hab. n. med. i n. o zdr. Dariusz Juchnowicz, prof. UML
Kierownik
Zakładu Psychiatrii i Pielęgniarstwa Psychiatrycznego
Katedra Pielęgniarstw Zachowawczych
Uniwersytet Medyczny w Lublinie
20-093 Lublin ul. Dra Witolda Chodźki 7, pok.314
e-mail: Dariusz.Juchnowicz@umlub.edu.pl

RECENZJA

rozprawy na stopień doktora
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne

lek. Macieja Stokłosy

pt. „Funkcjonowanie seksualne i dysfunkcje seksualne studentek polskich uczelni – wielowymiarowa analiza predyktorów relacyjnych i behawioralnych oraz rola akcesoriów erotycznych”

Przedstawiona mi do oceny rozprawa została przygotowana pod kierunkiem naukowym dr. hab. n. med. Roberta Pudlo, prof. ŚUM, z udziałem promotora pomocniczego dr hab. n. med. Magdaleny Piegzy, w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach.

Rozprawę oceniłem zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.), a także z uwzględnieniem zasad postępowania w sprawie nadania stopnia doktora obowiązujących w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach. Do sporządzenia recenzji zostałem powołany uchwałą nr 247/2026 Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z dnia 9 lipca 2026.

1. Ocena wyboru tematu

Zdrowie seksualne stanowi integralny element zdrowia i jakości życia. W okresie wczesnej dorosłości kształtują się względnie trwałe wzorce relacyjne i zachowania seksualne, a jednocześnie ujawniają się trudności, które mogą wpływać na dobrostan psychiczny, funkcjonowanie w związku oraz zdrowie prokreacyjne. Pomimo rosnącego zainteresowania tą problematyką funkcjonowanie seksualne młodych kobiet w Polsce, zwłaszcza studentek, pozostaje obszarem niedostatecznie opisanym.

Na tym tle zasadne jest podjęcie przez Doktoranta próby łącznej analizy czynników indywidualnych, relacyjnych i behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania akcesoriów erotycznych. Oryginalnym elementem projektu jest rozpatrywanie tych akcesoriów zarówno jako sposobu wzmacniania doświadczeń seksualnych, jak i potencjalnego narzędzia kompensującego określone trudności. Istotne poznawczo jest również zestawienie tych zmiennych z wynikami Indeksu Funkcjonowania Seksualnego Kobiet (Female Sexual Function Index, FSFI) oraz Kwestionariusza Ryzykownych Zachowań Seksualnych (Sexual Risk Survey, SRS).

Temat rozprawy jest aktualny, wartościowy poznawczo i ważny z perspektywy seksuologii klinicznej, psychiatrii, ginekologii oraz zdrowia publicznego. Jego realizacja wymagała zachowania szczególnej staranności metodologicznej i wrażliwości etycznej ze względu na intymny charakter pozyskiwanych danych.

2. Ocena formalno-redakcyjna

Recenzowana dysertacja liczy 94 strony i ma postać spójnego tematycznie cyklu dwóch oryginalnych publikacji naukowych, uzupełnionego komentarzem obejmującym wykaz skrótów, wykaz publikacji, wykaz tabel, wstęp, założenia i cele pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję, wnioski, piśmiennictwo, streszczenie w języku polskim i angielskim, oświadczenia współautorów oraz pełne teksty publikacji.

Podstawę rozprawy stanowią następujące publikacje:

1. Stokłosa M, Florczyk I, Więckiewicz G, Kiersten K, Piegza M, Pudlo R. Factors Influencing the Quality of Women's Sexual Life: A Study of Polish Female Students. Healthcare. 2025;13(24):3278. doi:10.3390/healthcare13243278. (IF = 2,7; 40 punktów ministerialnych).
2. Stokłosa M, Florczyk I, Więckiewicz G, Kiersten K, Piegza M, Pudlo R. Beyond pleasure: exploring the role of sex toys in female sexual functioning and wellbeing—From enhancement to functional necessity. Front Public Health. 2026;14:1771881. doi:10.3389/fpubh.2026.1771881. (IF = 3,4; 100 punktów ministerialnych).

Łączny **Impact Factor** publikacji wskazany w rozprawie **wynosi 6,1**, a łączna punktacja ministerialna – **140 punktów**. Doktorant jest pierwszym autorem obu prac. Z dołączonych oświadczeń współautorów wynika, że jego indywidualny wkład obejmował istotne elementy koncepcji badania, gromadzenia i opracowania danych, interpretacji wyników oraz przygotowania publikacji, co pozwala na jednoznaczne określenie indywidualnego wkładu Doktoranta.

Układ pracy jest logiczny, a obie publikacje tworzą tematycznie spójną całość. Wstęp prowadzi od współczesnego rozumienia zdrowia seksualnego i klasyfikacji dysfunkcji do luki badawczej. Cele szczegółowe rozwijają cel główny, natomiast dyskusja odnosi wyniki do piśmiennictwa krajowego i międzynarodowego.

3. Ocena merytoryczna

Badanie miało charakter eksploracyjny, obserwacyjny i przekrojowy. Przeprowadzono je od marca do listopada 2024 r. przy użyciu anonimowej ankiety internetowej dystrybuowanej w grupach studenckich z dwudziestu wylosowanych publicznych uczelni. Spośród 215 zebranych ankiet do analizy włączono 199 kompletnych kwestionariuszy osób spełniających kryteria włączenia do badania.

Do mocnych stron metodologii należy wykorzystanie polskiej adaptacji standaryzowanego kwestionariusza FSFI oraz kwestionariusza SRS, a także uwzględnienie

szerokiego zestawu zmiennych relacyjnych i behawioralnych. Analizy obejmowały statystyki opisowe, testy nieparametryczne, korelacje, modele regresji wielorakiej, kontrolę współliniowości oraz korektę Benjaminiego–Hochberga. Liczebność badanej grupy przekraczała minimalną liczebność wskazaną w analizie mocy. Projekt uzyskał opinię Komisji Bioetycznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, zgodnie z którą nie wymagał zgody komisji (uchwała nr BNW/NWN/0052/KB/213/23).

W badanej kohorcie wynik FSFI nieprzekraczający 26,55 punktu uzyskało 35,2% respondentek, a ponad trzy czwarte zgłosiło przynajmniej jeden objaw trudności seksualnej. Do najczęstszych należały problemy z osiągnięciem orgazmu podczas stosunku, ból podczas stosunku oraz spadek zainteresowania aktywnością seksualną. Większa częstość stosunków, mniejsza liczba objawów dysfunkcji i większa subiektywna satysfakcja seksualna wiązały się z wyższym wynikiem ogólnym FSFI.

Wartościowy jest relacyjny wymiar uzyskanych wyników. Pozostawanie w stałym związku wiązało się z częstszą aktywnością seksualną, większą satysfakcją i wyższymi wynikami w wybranych domenach FSFI. Obserwowany przez respondentki przedwczesny wytrysk u partnera był związany przede wszystkim z niższą satysfakcją oraz niższym wynikiem w domenie orgazmu. Wyniki podkreślają znaczenie relacji partnerskiej dla funkcjonowania seksualnego badanych.

Interesujące są wyniki dotyczące akcesoriów erotycznych. Nieco ponad połowa respondentek korzystała z nich podczas masturbacji, a 44,7% w kontaktach z partnerem. Częstsze używanie akcesoriów w relacji partnerskiej wiązało się z wyższym wynikiem ogólnym FSFI i domeną satysfakcji. Jednocześnie subiektywne poczucie konieczności użycia akcesorium do osiągnięcia orgazmu niezależnie wiązało się z niższymi wynikami w domenach podniecenia, nawilżenia i orgazmu, lecz nie z wynikiem globalnym. Dane te uzasadniają hipotezę o możliwej roli wspierającej i kompensacyjnej akcesoriów, ale ze względu na przekrojowy charakter badania nie pozwalają ustalić kierunku zależności.

Z perspektywy zdrowia publicznego znaczenie ma dodatnia korelacja częstotliwości stosowania akcesoriów z nasileniem zachowań ryzykownych. Wynik ten nie dowodzi, że używanie urządzeń wywołuje takie zachowania; może odzwierciedlać wspólny profil otwartości na eksplorację lub inne nieuwzględnione czynniki. Uzasadnione jest natomiast włączanie do edukacji seksualnej zasad higieny i profilaktyki zakażeń.

4. Sugestie i uwagi

1. W kilku miejscach interpretacja wyników wykracza poza możliwości badania przekrojowego. Dotyczy to zwłaszcza sformułowań sugerujących wpływ, poprawę, habituację neurobiologiczną lub trwałe programowanie późniejszych zachowań. W tych miejscach właściwszy jest język zależności i hipotez, a nie relacji przyczynowo-skutkowych. W streszczeniu, dyskusji i wnioskach warto konsekwentnie ograniczyć sformułowania sugerujące przyczynowość. Określenie „istotna poprawa” powinno być zastąpione przez „wyższy wynik” lub „dodatni związek”.
2. W tabeli 3 występuje prawdopodobne przesunięcie nazw form aktywności seksualnej: dwukrotnie wymieniono petting, pominięto seks analny, a wartość 21,0 ± 4,7 roku przypisano seksowi oralnemu, mimo że opis wyników i wniosek nr 3 wskazują, iż dotyczy ona inicjacji analnej. Dane te należy zweryfikować i ujednolicić w tabeli, opisie wyników oraz wnioskach.
3. Kryterium włączenia odnosiło się do płci żeńskiej przypisanej przy urodzeniu, podczas gdy 4,5% badanych osób deklarowało identyfikację z inną płcią. Wymaga to

doprecyzowania terminologii stosowanej w pracy oraz krótkiego omówienia zasadności stosowania i interpretacji FSFI w tej podgrupie.

4. W piśmiennictwie należy poprawić m.in. rok wydania pozycji 9 (1970, nie 1790), zapis autorów pozycji 47, usunąć duplikaty pozycji 25 i 28 oraz 50 i 72. Na s. 40 odwołanie do tabeli 6 powinno prowadzić do tabeli 10.
5. W pracy występuje niespójność terminologiczna w polskim nazewnictwie kwestionariusza FSFI. Autor stosuje zarówno określenie „Indeks Funkcji Seksualnych Kobiet", jak i „Indeks Funkcjonowania Seksualnego Kobiet". Dla zachowania spójności redakcyjnej i terminologicznej wskazane jest ujednolicenie nazwy narzędzia w całej rozprawie, najlepiej do formy „Indeks Funkcjonowania Seksualnego Kobiet (FSFI)".

Powyższe uwagi nie wpływają na moją bardzo wysoką ocenę rozprawy.

5. Ocena kompetencji naukowych Doktoranta

Rozprawa potwierdza, że lek. Maciej Stokłosa posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki medyczne oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Doktorant wykazał zdolność sformułowania problemu badawczego, zorganizowania badania, zastosowania standaryzowanych narzędzi, opracowania danych i odniesienia wyników do aktualnego piśmiennictwa. Opublikowanie wyników w dwóch recenzowanych czasopismach międzynarodowych potwierdza jego aktywność i dojrzałość badawczą.

Na podkreślenie zasługuje interdyscyplinarny charakter pracy, łączącej perspektywę seksuologiczną, relacyjną, behawioralną i zdrowia publicznego. Zgłoszone uwagi dotyczą przede wszystkim precyzji raportowania analiz i zakresu dopuszczalnej interpretacji danych przekrojowych i nie wpływają na jednoznacznie pozytywną ocenę dysertacji.

6. Ocena końcowa

W końcowej ocenie stwierdzam, że rozprawa doktorska **lek. Macieja Stokłosy** pt. „Funkcjonowanie seksualne i dysfunkcje seksualne studentek polskich uczelni – wielowymiarowa analiza predyktorów relacyjnych i behawioralnych oraz rola akcesoriów erotycznych" spełnia wymagania określone w art. 187 ust. 1–4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.). Rozprawa prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Doktoranta w dyscyplinie nauki medyczne, potwierdza jego umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

Wnoszę zatem do **Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach** o dopuszczenie lek. Macieja Stokłosy do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

Dr hab. n. med. i n. o zdr. Dariusz Juchnowicz, prof. UML

PODPIS ZAUFANY
DARIUSZ
JUCHNOWICZ
16.09.2026 23:52:14 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym